

ἀδώρητος ἐπίθ. ἀμάρτ. ἀδῶρ'τους Μακεδ. ἀδῶρ'στους Μακεδ.

Τὸ ἀρχ. ἐπίθ. ἀδῶρητος.

Ὁ μὴ δεχθεὶς δῶρα.

ἀει ἐπίρρ. λόγ. σύννηθ.

Τὸ μεταγν. ἐπίρρ. ἀεί.

Ἐν τῇ φρ. 'ς τὸ νῦν καὶ ἀει = ἐπὶ ξυροῦ ἀκμῆς, εἰς ἀκρότητα (ἐκ τῆς ἐκκλησιαστικῆς φράσεως «νῦν καὶ ἀει καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν!», ἡ ὁποία λέγεται εἰς τὸ τέλος ἐκφωνήσεων καὶ εὐχῶν): *Εἶναι 'ς τὸ νῦν καὶ ἀει!* *Εφτασε 'ς τὸ νῦν καὶ ἀει. *Ἠρθάμε 'ς τὸ νῦν καὶ ἀει νὰ δαρθοῦμε. Πβ. ἀμὴν.

ἀειδος ἐπίθ. (Παναθῆν. 21,73).

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ θέμ. τοῦ εἶδα ἀορ. τοῦ ρ. βλέπω.

Ὁ μὴ ὁρώμενος ἢ ὁ μὴ ὁραθεὶς: *Αειδος ξεάειδωτος, ἐγὼ θὰ τὸν ἰδῶ καὶ θὰ παλαίψω ἀντάμα του ἀνάστημα μ' ἀνάστημα (ἐκ παραμυθ.) Πβ. ἀβλέπος.

ἀειδωτος ἐπίθ. Πελοπν. (Λάστ. κ. ἀ.) — Παναθῆν. 21,74.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *εἶδωτος <βλέπω.

1) Παθ. ὁ μὴ ὁραθεὶς ἐνθ' ἄν: *Ξεβγήκεν ἀειδωτος ἀπὸ τὸ χωρὶν* (Παναθῆν. ἐνθ' ἄν.) 2) Ἐνεργ. ὁ μὴ πολλὰ ἰδὼν, ἄπειρος Πελοπν. Πβ. ἀβλέπος.

ἀέλαμος ὁ, Ἀστνπ. Ἰκαρ. Κύθηρ. Κύθν. Μεγίστ. Νάξ. Πελοπν. (Καλάβρυτ.) Ρόδ. Σύμ. κ. ἀ. ἀγέλαμος Ἰκαρ. Κρήτ. Τήλ. ἀγέλαμος Κρήτ. Κῶς αἶλαμος Κάλυμν. Κάρπ. Κρήτ. Κῶς ἀγίλαμος Κῶς ἀλέαμος Ρόδ.

Ἐκ τοῦ ἀρχ. οὐσ. ἔλυμος.

Α) Κυριολ. φυτὰ τῆς τάξεως τῶν ἀγρωστωδῶν (graminaceae) 1) Τῆς δημώδους οἰκογενείας τῆς ἀγριάδας, κτηνοτροφικά, ἰδίως κέγχρος ὁ Ἰταλικὸς (panicum italicum), ὁ ἔλυμος τῶν ἀρχαίων, καὶ κέγχρος ὁ κοινὸς (panicum miliaceum) ἐνθ' ἄν. Συνών. κεχρί. 2) Εἶδη βρόμης α) Βρόμη ἡ ἡμερος (avena sativa) Νάξ. Χίος. Συνών. σιφωνάρι, ταγή. β) Βρόμη ἡ ἄστατος (avena fatua) Ρόδ. Σύμ. Συνών. ἀγριόβρομη 2, ἀγριογέννημα 2. 3) Βρίζα ἡ σιτηρὰ (secale cereale) Μεγίστ. Συνών. σίκάλι. 4) Γενικώτερον ὁ σανός, ἦτοι τὸ πρὸς τροφήν τῶν ζώων ξηρὸν χόρτον, ἢ τὸ γρασιδί, ἦτοι τὸ χλωρὸν χόρτον πρὸς τροφήν τῶν ζώων. β) Δεσμὶς χόρτων ξηρῶν ἀνηρημένη ἐκ ράβδου ὅπως δεικνύη τὴν φορὰν τοῦ ἀνέμου κατὰ τὴν λίσιν τῶν σιτηρῶν Κρήτ.: Φρ. *Ἐβάλλανέ του τὸν ἀγέλαμο* (τὸν ἔστειλαν εἰς τοὺς τέσσαρας ἀνέμους, τὸν ἀπέλυσαν τῆς ὑπηρεσίας).

Β) Μεταφ. 1) Ἀνθρώπος ἰσχνὸς (ἢ μεταφ. ἐκ τῆς λεπτότητος τῆς καλάμης τοῦ ἐλύμου) Ἀστνπ. Νάξ. 2) Ἀνθρώπος ἐνοχλητικὸς (πιθανῶς ἐκ τῆς ζαλιστικῆς ιδιότητος τῆς βρίζης). [**]

ἀελαμόχορτο τό, Ρόδ.

Ἐκ τῶν οὐσ. ἀέλαμος καὶ χόρτο.

Τὸ φυτὸν ἀέλαμος, ὁ ἰδ.

[**]

ἀενάως ἐπίρρ. Κρήτ. ἀονάως Σύρ. ἀναῶς Ζάκ. Πελοπν. (Καλάβρυτ. Λακων.) ἐνάως Κρήτ. (Κακοδικ.)

Τὸ ἀρχ. ἐπίρρ. ἀενάως.

Συνεχῶς, διαρκῶς ἐνθ' ἄν.: *Φυσᾷ ἀονάως ἀέρας Σύρ. Ἀναῶς τὸ κάνει Λακων. Ἔχω θέρμη ἀναῶς Ζάκ.*

ἄερα ἐπίρρ. Κεφαλλ. ἄρα Παξ.

Ἀγνώστου ἐτύμου.

Τῇδε κάκεισε ἐν τῇ φράσει ἄερα καὶ κάερα ἢ ἄρα καὶ κάρα: *Ἐγύρισα ἄερα καὶ κάερα Κεφαλλ. Ὅλη μέρα τρέχω ἄρα καὶ κάρα νὰ βγάλω τὸ καθημερινὸ τῶν παιδιῶν μου Παξ.*

ἀεραγίδα ἡ, ἀμάρτ. ἀγεραγίδα Χίος ἡγεραγίδα Χίος

Ἐκ συμφύρσ. τῶν οὐσ. ἀερίκῳ καὶ νεραίδα. Πβ. ΝΠολίτ. ἐν Λεξικογρ. Ἀρχ. 5 (1918/20) 20 καὶ 24.

Ἡ νεραίδα. Συνών. ἀερίκῳ.

ἀεράκι τό, κοιν. ἀεράτσι Ἀνδρ. Τσακων. ἀγεράκι πολλαχ.

Ὑποκορ. τοῦ οὐσ. ἀέρας.

Ἐλαφρὸς ἄνεμος, ἐλαφρὰ πνοὴ ἀνέμου κοιν.: *Φυσᾷ ἀεράκι. Ἐδρόοισε τὸ ἀεράκι. Τὴν ἀκούεται ἓνα ἀεράκι. Ἀεράκι ἀπὸ στερεῆς (ἀπόγειος αὔρα) κοιν. Τὸ ἀεράκι ἐκ φουσοῦντα ταπεινὰ (ἐφύσα ἐλαφρῶς) Τσακων. || Παροιμ. φρ. Κάθε λαγαδάκι ἔχει καὶ τὸ δικό του ἀεράκι (κάθε τόπος μὲ τὰς συνηθείας του) Κεφαλλ. | Ἀσμ.*

Φύσ' ἀγεράκι δροσερό, φύσα νὰ μὲ δροσίσης

Ἀρκαδ.

ἀέρας ὁ, κοιν. καὶ Πόντ. ἀέρα Τσακων. ἀγέρας σύννηθ. καὶ Πόντ. (Ἰνέπ.) ἀγέρα Ἀπουλ. ἀδέρας Χίος Ρόδ. ἀγίας Σαμοθράκ. ἀέρους Στερελλ. (Αἰτωλ.) ἀγέρους Στερελλ. (Φθιώτ.) ἄερος Κύθν. Σίφν. ἀέρα ἢ, Πόντ. (Κερασ. Κοτύωρ. Ὁφ. Σάντ. Τραπ. Χαλδ.) Τσακων. ἀγέρα Ἀπουλ. Πόντ. (Κοτύωρ. Χαλδ.) ἄερο τό, Ἀπουλ. Κεφαλλ. Κρήτ. Πληθ. ἀέρηδοι οἱ, Νάξ. (Ἀπύρανθ.) ἀεράτα τά, Πόντ. (Κερασ.)

Ἐκ τοῦ ἀρχ. οὐσ. ἀήρ.

1) Ὁ ἀήρ ἐν τῇ ἀτμοσφαίρᾳ κοιν. καὶ Ἀπουλ. Πόντ. (Κερασ. Κοτύωρ. Σάντ. Τραπ. Χαλδ.) Τσακων.: *Κανεὶς δὲν ζῇ χωρὶς ἀέρα. Ἔσκασε, γιὰ τὸ εἶλεψε ὁ ἀέρας κοιν. Τὸ βαρέλλι δὲν ἔχει ἀέρα καὶ γι' αὐτὸ δὲ χύνεται τὸ κρασί. Τὸ τυρὶ ἐπῆρε ἀέρα καὶ καίει* (ἐπηρεάσθη ἐκ τοῦ ἀτμοσφαιρικοῦ ἀέρος) Πελοπν. (Ἀρκαδ.) κ. ἀ. || Φρ. *Ζῇ μὲ τὸν ἀέρα ἢ μὲ ἀέρα* (οὐδεμίαν ἢ ὀλίγην λαμβάνει τροφήν ἢ εἶναι ὅλως ἄπορος). *Ἀέρα κοπανίζω* (ματαιοπονῶ). *Ἀέρας κοπανιστὸς ἢ καβουρδιστὸς* (ἐπὶ ἀπραγματοποιήτων) κοιν. *Ἀέρας τηγανητὸς* (συνών. τῇ προηγουμένῃ) Μακεδ. (Θεσσαλον.) *Ἀέρας φρέσκος* (συνών. τῇ προηγουμένῃ) Ζάκ. Κεφαλλ. *Ἀέρα ψαρεύω* (ματαιοπονῶ) Θεσσαλον. *Κόφτω ἀέρα* (περιφέρομαι ἀπράγμων) Ἡπ. Ἀπὸ τῆς ιδιότητος τοῦ ἀέρος ὡς ἀβαροῦς, κούφου, κενοῦ: Φρ. *Τὰ λόγια του εἶν' ἀέρας* (ἄνευ οὐδεμιᾶς ἀξίας). *Ἡ δουλειά του εἶν' ἀέρας* (ἄνευ κέρδους). *Αὐτὸ τὸ παννὶ εἶν' ἓνας ἀέρας* (λίαν λεπτόν). *Ἐπῆρε τὸ κεφάλι του - ὁ νοῦς του - τὸ μυαλό του ἀέρα ἢ ἐπῆραν τὰ μυαλά του ἀέρα* (ἐν πᾶσι τούτοις ἢ ἔννοια τῆς διὰ τοῦ ἀέρος ἐξογκώσεως ἐπὶ τοῦ ἐπαιρομένου) κοιν. *Ἀντρε ὁ μαλέ σι ἀέρα* (ἐπῆρε τὸ μυαλό του ἀέρα. Συνών. τῇ προηγουμένῃ)

